

مشاورت افکار

مطبعه و محل اداره :

دره آل اوغلینده امنیت
سندوفی جوارنده
شکول یقوشنده
۲۰ نومرو

سلکمز و موافق آثار
جدیده مع المنونیه
قبول اولنور

درج ابدله یین آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاستنامه و بالخاصه احوال و مشوره اسلامیه و بحث ابر و دفعه ده بر نشر اولنور.

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

درسعادتده نسخه سی ۵۰ یاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلمیسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلدیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیلانی	غروش
عالم عثمانیه ایچون	۶۰	۳۰
روسیه	۶۰	۳۰
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

عدد : ۱۷۹

۱۹ صفر ۱۳۳۰ پنجشنبه ۲۶ کانون ثانی ۱۳۲۷

یدنجی جلد

وردیلر ؛ فقط او موقت متاع ، او متاع قالدیلر قالدیلر

بویله برصاف سوکی به محتاج . .
وسن آی ، بونجه ییل قودورمش ، آج
ظالم آلرله رعشه دار اوله رق
أوزولن ، ایکنه یین عزیز طوپراق !
شیمدی آرتق چوجقلرک زنده ،
اونلرک خنده کار قلبنده
سکا عائد بویوک، نزیه ، نوار
سوکیلر ، دو یغولر ، امللر وار .
اونلر آرتق سنک حیاتکله
مشترک بر حیات شوق افزا
باشایورلر . . و شیمدی جانلاکسن .
ابدی مستریخ و بی شیون
بر حیات آیله - بر صفا - اصرار .
نام پاککله صاف وشعشعه دار
شانلی بر افقه ، دائماً بر امل ،
اعتلا ایت ، مؤبدآ یوکسل . .

بو بویوک اعتلای نامکله
شیمدی هرکس فخور وشاد اولاجق .
شیمدی هرکس بو احتشامکله
بر سعادت ، بر اعتلا بولاجق .
بو سعادت ایچون فقط ، بر فر
بر محبت ، بر اشتیاق ایستر . .
بو فخور اشتیاق ده تغزیز
ایده جک سنسک ای وطن ، و بزم
قلیمز . . سوکی مز . . محبتمز . .
هایدی اولیله ایسه کل ، براق بو ألیم
صمتی آرتق . . چوجقلرکله قونوش . .
دورما اولیله مکدر خاموش . .
یر بر عزم قوی امللرکله . .
« آی وطن ، آی بویوک ، وقور آنه ! »

— ۳۲۶ —

۱. زهدی

دین و فلسفه

اسلامده فن و فلسفه

مابعد

حضرت امام طوسه چکلدکن صوکره پدرمانده خانه سی جوارنده

بر مدرسه برده خانقاه یابدیره رق اوراده ، دغدغه احتراصاتدن آزاده
سکون آمیز بر حیات ایچنده ؛ ختام عمرینه قدر تربیه مضویه و تدریسات
علمیه به حصر نفس ایلمشدر .
نهایت ، ۵۰۵ تاریخنده ؛ الهی بش یاشنده اولدینی حالده ؛ روح
پرفتوحی علاقه ناسوتیه دن بوس بوتون تجرد ایدره رک پرستشکاهی اولان
عوالم لاهوتیه به عروج ایلدی .
غزالی شافعی المذهب ایدی . مؤلفاتندن اک مشهورلری بروجه

آتیدر :

(۱)	احیاء العلوم	(۱۱)	المقاصد
(۲)	البسیط والوسیط	(۱۲)	المظنون به علی غیراهله
(۳)	الوجیز	(۱۳)	کیمیای سعادت
(۴)	الحلاصه	(۱۴)	شفاء الغلیل
(۵)	المستصفی	(۱۵)	المقصد الاسنی فی شرح اسماء الحسنی
(۶)	المنحل	(۱۶)	مشکاة الانوار
(۷)	المنتحل	(۱۷)	المنقذ عن الضلال
(۸)	تهافت الفلاسفه	(۱۸)	حقیقه القولین
(۹)	محک النظر	(۱۹)	تحصین الادله
(۱۰)	معیار العلم		

تهافت الفلاسفه ده اقتدار فلسفی سنی کورسترمش اولان غزالی ، تنبہات
علمیه ده نتیجه آتیه به واصل اولیور . بونی کنندیسندن دیکله بهلم .
حضرت امام حیات بشری دور صباوت ، دور رشد ، دور تعقل اولق
اوزره اوچه آیره رق دییورکه :

« دور طفولیت ، احتیاسات معصومانه آوانیدر . بودورده خواس
ظاهره اویانیر .

ایکنجی دوره که یدنجی یاشدن اعتباراً باشلار ، دوره رشد نامی
آلیر . ذکای بشر بودورده انکشاف ایدر .

اوچنجی دورایسه دوره تعقل در . بوزمانده درکه عقل بشر ، ایکنجی
دورده ادراک ایدمه مدیکی ممکن ، واجب و مطلق کبی یوکسک مفهومتری
ادراک ایدمه بیلور . »

غزالی شوق تقسیمی سرد ایتدکن صوکره مطالعاتنه دوامله دییورکه :
« بو اوچ دوردن صوکره دردنجی بر دور دهها وارددرکه بوکاده
دور تفکر دییه بیلیرز . بوزمانده بصر بصیرت انکشاف ایدر . ادوار
اولیه ده انسانه مجهول و غیرمکشوف قالمش اولان برطاقم حقایق آنحق
بودورده ادراک اولنه بیلور . »

بو مرتبه بلند واصل اولان انسانک قاجی ، مهبط الهمام ربانی اولور .
ایکنجی دورک مدرکاتی برنجی ، و اوچنجی دورک تعلقاتی ایکنجی
دورده غیر مکشوف قالدینی کبی مرتبه تفکرده ادراک اولنه جق شیلرده
مرتبه تعقلک ساحه مدرکاتنه کیره منزلر . »

کوریلدیورکه حضرت امام حیات بشری تنظیم ایچون پک کوزل
بر اساس وضع ایدره رک حقایق دینیله فلسفیه یی مزجه موفق اولیور .

غزالی بغداده کی تدریساتنه خاتمہ ویرہرک ارض حجازہ قوشدینی زمان
حیاتنک - تصور ایتدیک - شو دردنجی دورہ سنہ کیرمکہ باشلامش
اولدینی آکلاشیلیور .

طوس ده کی ازواسی زمانلری ایسه (مرتبه تفکر) ک وجود
استغراق آنلرینی تشکیل ایدر .

امام غزالی دین مبین اسلامک غوامض عالیہ سنہ بحق کسب وقوف
ایتمش اعظمیدن ومتفکرین حکمادندر . حضرت امام دیورکه :

« روح بشر اوار الہیہ دن مقتبس در . صوکرہ ینہ اصلنہ رجوع
ایدهجک . روحک جسده برابر فناپذیر اولهجنی حقندہ کی فرضیات
پوس بوتون معنا سزدر .

اشکال ظاہریہ منہر آن تبدلہ معروض دکلیدر ؟ طوغدیغمز
زمانده کی شکملزله شمیدکی شکلمز بررینک عینی میدر ؟

بز بو عالمہ بر بیانچی کی کلیرز . بورادہ کی اقامتمز برمسافرتدن
باشقہ بر شی دکلدر . اضطرابات وآلام حیاتیہ قارشئ اک صوکرہ پناهمز
بارکاه ربوبیتدر .

راحت ابدیہ یی ، سرور سرمدی یی ، شہات و تردد دن عاری علم
قطعی یی والحاصل حیاتک ذوقی ، نورینی آنجق تزکیہ نفس ده ، فنا فی اللہ
سریہ مظهر اولمقدہ بولہ بیلیرز . «

امام غزالی نک یازمش اولدینی کتابلر ، بین العلماء اشتہار ایدن
آنارک برنجیلری صرہ سنده تعداد اولنہ بیلور .

احیاء العلوم جدأ برکنجینہ عرفاندر . احیاء ربع نامی آلتندہ
درد جلددن مرکب اولوب ہر ربع اون کتابی محتویدر .

عباداتہ عائد اولان برنجی جلدده ، آداب وخفایای عبادتدن ،
دقائق وسنن طاعتدن بحث ایدلمش اولوب محتوی اولدینی کتابلر بروجه
آتیدر :

- (۱) کتاب العلم
- (۲) « قواعد العقائد
- (۳) « اسرار الطہارہ
- (۴) « الصلاة
- (۵) « الزکاة
- (۶) « الصیام
- (۷) « الحج
- (۸) « آداب تلاوة القرآن
- (۹) « الاذکار والدعوات
- (۱۰) « ترتیب الاوراد فی الاوقات

ایکنجی ربع عاداتہ دأر اولوب بورادہ ده جمعیت بشریہ ایچندہ
یشایان مدنی برانسانک بیلمسی ایجاب ایدن معاملہ ومعشرت مدنیہ نک
دقایقندن ، صور اجرائیہ سندن بحث ایدلمشدر . حاوی اولدینی کتابلر
بروجہ آتیدر :

- (۱) کتاب آداب الاکل

- (۲) « آداب النکاح
- (۳) « احکام الکسب
- (۴) « الحلال والحرام
- (۵) « آداب الصحبة والمعاشرۃ مع اصناف الخلق
- (۶) « العزلة
- (۷) « آداب السفر
- (۸) « السماع والوجد
- (۹) « الامر بالمعروف والنہی عن المنکر
- (۱۰) « آداب المعيشة و اخلاق النبوة

اوچنجی ربع مہلکاتدن باخندر . غزالی بوجلدی تشکیل ایدن
کتابلردہ اخلاق مذمومہ ، تزکیہ نفس ، تطہیر قلب حقندہ تفصیلاتدہ
بولدینی کی اخلاق ذمیمہ دن استخلاص چارہ لرینہ دأردہ مطالعات
مہمہ سرد ایلشدر . بوکتابلر بروجه آتی عنوانلری حأزدر :

- (۱) کتاب شرح عجائب القلب
- (۲) « رياضة النفس
- (۳) « آفات الشهوتين ؛ شهوة البطن وشهوة الفرج
- (۴) « آفة اللسان
- (۵) « آفة الغضب والحقد والحسد
- (۶) « ذم الدنيا
- (۷) « ذم المال والبخل
- (۸) « ذم الجاه والرياء
- (۹) « ذم الکبر والعجب
- (۱۰) « ذم الغرور

منجیاتدن باحث اولان دردنجی ربع ده ، اخلاق محمودہ ، خصائل
مرغوبہ حقندہ عمیق مطالعات سرد ایدلمش وحکمت اخلاقیہ دأر
تنقیدات مہمہ ده بولنلمشدر . انسانی درکہ بہیمیتدن مرتبہ ملکیتہ اعلا
ایدهجک خصائل برکزیدہ بر افادہ تزہانہ ایلہ تصویر ایدلمشدر .
دردنجی ربع ده کتب آتیہ دن مرکبدر :

- (۱) کتاب التوبہ
- (۲) « الصبر
- (۳) « الخوف والرجاء
- (۴) « الفقر والزهد
- (۵) « التوحيد والتوکل
- (۶) « المحبة والشوق والانس والرضا
- (۷) « النية والصدق والا خلاص
- (۸) « المراقبة والحاسبة
- (۹) « التفكير
- (۱۰) « ذکر الموت

حضرت امام (کتاب التفكير) ده کیفیت تفکری بیان وایضاح
ایدرکن یک مہم تدقیقات فنیہ کیرشمشدر :

اولا انساندن ، انسانك رحم مادر دن اعتباراً كچيرديكي صفحات حياتيه دن ، اعضاء بدنیه نك تشریح دن ، هر عضو ك وظیفه قیزیولوژییه - سندن مختصراً بحث ایلش و اسكلت بدن حقنده دخی خیلی معلومات ویرمشد.

بعده ارضه ، کره ارضی تشکیل ایدن صخور و معادن دأر سرد مطالعات ایلدکن صوکره حیوانات حقنده دخی بر مطالعه عمومییه یوروشمدر. بحاره ، میاهه ، هوای نسیمییه ، حادثات جوییه و اجرام سماوییه دأرده مجملأ بیانات مهمهده بولوشمدر .

امام غزالی نك مؤلفاتی بك زیاده معروف اولدقلر دن بوبابده فضله تفصیلات اعطاسنی زائد و بی لزوم کوریورم .

خلاصه حضرت امام اعظم علما آره سنده نجیب بر سیای عرفان ، بلند بر ناصیه دها ، مدقق بر حکیم متفکر ، دیندار بر فیلسوف ، نریه بر اخلاق شناس ، جذبه دار بر متصوفدر .

غزالی قدر محبت عمومییه جلیبه موفق اولش بر عالم دها کورولموشمدر . تهافت ده فلاسفه قدیمه حقنده خیلی تنقیداتده بولوشم ايسهده ابن رشد بالآخره غزالی نك بوتقیدلری خیر بالامش و بر چوق نقاطی نقض ایلشمدر . ابن رشد دن بحث ایدرکن بوجهتله دأر تفصیلاته کیریشه بیلیرز . م . شمس الدین

توحیده دأر

توحید : جناب حقك وجود دن و اوکا نبوتی واجب ، جائز ، متمنع اولان صفتلر دن ؛ كذا - رسالتلری اثبات ایتك ایچون - پیغمبرلر دن و اولره نبوتی لازم ، جائز و متمنع اولان صفتلر دن بحث ایدن علمدر . بوعلمه « علم توحید » دینلدیکی کی « علم کلام » ده دینور . بوعلم ام سالفه نزدندهده معروف ایدی . هر قوم و ملتك رؤسای دین و اعتقادی محافظه و تأیید ایلک ایچون چالشورلردی . لکن مسائل دینیه نك اثباتنده ادله عقلیهیه و قوانین طبیعیهیه مراجعت ایتزلر ، کندولرینك کلام الهی دییه رك نقل ایتدکلری منقولاته استناداً هر شیئی سویلرلر ، حتی متناقض اولان شیلری بیله تصدیق ایلکه اجبار ایدرلر . و بو بابده قطعاً چون و چرا قبول ایتزلر ایدی . دها ایلر و کیده رك عقل ایله دینك یکدیگرینه دشمن اولدیغنی ینه دین نامنه اوله رق سویلشردی . بناء علیه علوم کلامیه ده کی نتایج و مقدماتك چوغی بر طاقم اصلمز تأویل و تفسیرلر ، معجزه لرله قورقتمق ، خیالاته آلداتمق کی بك واهی شیلر دن عبارت ایدی .

قرآن عظیم الشان دین ایچون یکی بر یول کشاد ایتدی . اوده برهان و استدلال یولی ایدی . مثلاً نبوت محمدیه اثبات اولنورکن تکمیل بلغا و فصحا معارضیه دعوت اولونه رق اسكات ایلدی . قرآنده حکایه اولنان صفات الهیهیه یالکز قرآنده مذکور اولدقلری جهتهله اولنری هر کسك تصدیق ایلسنی طلب ایتدی . بلکه هر برینه آیری آیری برهان اقامه ایده رك اثبات ایتدی . مخالفلرک مذهبلیخی نقل ایدوب

اولنری حجت و برهان ایله ابطال ایتدی . قرآن ، فکری اوپاندیردی و عقله خطاب ایتدی . ارباب عقولك انظار دقتلرینه شو کوردیکمز عالمده کی نظام و انتظامی و اونك هر بر جز و نده کی احکام و اتقانی عرض ایتدی . بولره باقوب استدلال ایده رك کندی وجود و وحدانیتی تصدیق ایلکه دعوت ایتدی .

ماضیه عائد اولان بر طاقم احوال سابقه و وقایع سالفهیه حکایه ایدرکن بولرک هر بری حقنده موضوع قواعد ثابتیه بولوندیغنی (سنة الله التي قد خلت من قبل ولن تجد لسنة الله تبديلاً - ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بانفسهم - فطرة الله التي فطر الناس عليها لا تبديل لخلق الله) و امثالی قول شریفلریله بیان بیوردی . عصرلر دن بری یکدیگرینه خصم اولان عقل ایله دینی باریشدیردی . بلکه ده ایکسنی قرداش و لازم غیر مفارق ایدی . بومؤاخات هیچ بر درلوتاویل قبول ایتیه جك بر صورت صریحهده وقوعه کلدی :

« لادين لمن لا عقل له » مسائل دینیه دن وجود واجب ، و نبوت کی بعض مسئلهلرک آنجق عقل ایله اثبات اولنه بیله جکی عکس تقدیرده دور باطل لازم کله جکی بالجمله مسلمانلرجه - طبیعی جهلاء وحقاً مستثنا - تقرر ایتدی .

قرآن ، جناب حق اعصار سالفهده توصیف اولنمیان بر چوق اوصاف ایله توصیف ایتدی . بوصفتر میاننده اختیار ، سمع ، بصیرکی اسمأ اوصاف بشریهیه مشارك ؛ وجه ، یدکی ینه اسمأ اعضاء انسانیهیه مشابه اولانلری ده وار . قضأ الهی ایله اختیار بشری حقنده سرد مقال ایتدی . بوبابده غلو ایدن ایکی فرقه ایله مجادله ایتدی . حسنه مقابل مکافات ایله وعد ، سیئانه مقابلده مجازات ایله وعیدهده بولندی . ثواب و عقاب ایشنی مشیت الهیهیه تفویض ایتدی . خلاصه قرآن بشریتی تفکره دعوت ایتدی و بو تفکری ده هیچ بر حد ایله محدود و هیچ بر شرط ایله مشروط ایتدی . چونکه هر بر نظر صحیحك بالآخره جناب حق اعتقاده مجبور قاله جنی صاحبنجه ظاهر ایدی .

عصر سعادت بویله بر صفوت اعتقادیه ایله کچدی . زیرا پیغمبر ازاله شبهه ایچون بر سراج و مرجع ایدی . ابوبکر و عمر زمانلری ده اعتراضات اعتقادیه دن وارسته ایدی . همتلر مجتمعا آنجق اعلاء کله اللهه مصروف ایدی . فروع احکامده واقع اولان اختلافلر ده ايسه خلیفهیه مراجعت اولنور ، اوده کبار اصحاب ایله استشاره دن صوکر اختلافی فصل و حسم ایدردی . بوصفوت اخلاقیه و اعتقادیه - مع التأسف - بك آز بر مدت دوام ایده بیلدی . حضرت عثمانك جلوسیهله باشلایان فتنه کیتدکجه تزايد ایدیوردی . حضرت عثمان زیاده سیله خلیم اولدیغندن امویه اهالی اسلامیه نك باشنه بلا کسشمش ، مسلط اولمشلر ایدی . بناء علیه آتش اختلال - بك حقلى اوله رق - هر جانبه سرایت ایدوب اطرافى صارمقدمه ایدی . طبیعی بوائنده شایان تأسف بعض وقوعاتده میدان کلدی . زیرا بو آرائق کندیینه برکلاه قایمق مقصدیهله چالیشانلر ده یوق دکل ایدی . یهودیدن مسلمان اولوب حضرت علی بی سومکده بك ایلر و کیدن و - حاشا -